

1963 | PAUL GHERASIM | Alexandru Phoebus

Revista ARTA PLASTICĂ, nr.1, 1963, pg.21 (Momente din plastica sec. XX)

După primul război mondial, expozițiile de pictură ce aveau loc la București, înscriau în cataloage numele unui artist ale cărui lucrări spuneau ceva aparte. Acel artist, astăzi consacrat și prețuit, a fost pictorul Alexandru Phoebus.

Arta sa, de un profund umanism, reflectă sentimentele și ideile artistului.

Pictorul Phoebus a respins convenția ; viciile acelei mentalități trândăvite într-o artă academistă burgheză, devenită oficială, au fost condamnate prin arta sa, prin poziția sa.

Revoluția produsă în pictura românească de geniul umanistului Luchian a dat impuls înclinațiilor lui Phoebus spre o artă cu conținut uman, cu o profundă semnificație socială. Sensibilitatea sa, stabilindu-se în concretizarea umanului, s-a proiectat într-o artă dimensionată pe aceste coordonate. Arta pentru el a fost o necesitate, o necesitate spirituală, umană.

Născut în anul 1899, la București, începe să studieze pictura la Belle Arte, cu prof. Mirea, conti-nuând după aceea la Academia Liberă, unde erau profesori : Petrașcu, Steriadi și Verona. Între 1927 —1928 se află pentru studii la Paris.

Debutul ca expozant și-l face în 1920, când era încă elev în anul trei de pictură; de la acea dată, continuă să expună la toate expozițiile oficiale de artă din București.

Cele opt expoziții personale dintre care ultima în 1948 au reprezentat etapele evoluției sale, precum și rodul unei munci de o exemplară cinste și pasiune profesională în căutarea exprimării viziunii sale plastice, și-a găsit drumul fără manifestări facile și zgomotoase.

Pictura sa nu are ca obiect «redarea» naturii, în ordinea ei obiectivă, ci transpunerea unor sentimente de simpatie; prin figurare și caracterizare în metafora plastică.

Printr-un sentiment deosebit de puternic este atras spre anumite subiecte, ce caracterizează, ca o particularitate a sa, o preocupare constantă. În tablourile cu muncitori pictați de el, se simte mai mult decât un sentiment de simpatie ; se simte o identificare cu subiectul.

Unul din primele portrete mai cunoscute din tinerețe este intitulat : «Proletar» (expus la Salonul din 1926). După un portret făcut tatălui său și un autoportret (studiu), din același an, realizează în 1930 compoziția: «Muncitorul» una dintre

1963 | PAUL GHERASIM | Alexandru Phoebus

Revista ARTA PLASTICĂ, nr.1, 1963, pg.21 (Momente din plastica sec. XX)

lucrările cele mai semnificative prin care viziunea sa personală se afirma aproape conturată. Expresia acestei viziuni răspunde naturii unei sensibilități, unei concepții.

Printr-o tehnică reținută de la tentațiile unor virtuozități formale, concentrată la subiect, construiește o lume încărcată de conținut și sens plastic.

Compoziția laconică, prin figurarea simbolică a elementelor, se bazează pe o construcție de forme decise, ajunse volume, obținute prin degradeuri de tonuri, atingând o mare expresivitate.

După alte două pânze intitulate : «Muncitor» și «Muncitor odihnindu-se», 1930, realizează compoziția : «Agricultura».

În 1946-1948, în noile condiții sociale din țara noastră, pictează compoziția «Pax». Tot din acest an datează și cea mai interesantă și mai reprezentativă lucrare a sa : compoziția «Oamenii muncii», în care omul muncitor, subiectul său preferat, este evocat în noua sa ipostază socială (lucrarea a figurat în Expoziția Flacăra 1948, situându-se printre cele mai bune). Talentul și experiența sunt valorificate acum la maximum.

Ciclul «Grivița Roșie», (1948), cuprinde o serie de portrete de muncitori, precum și scene cu aspecte din atelierele C.F.R. Grivița Roșie. În aceste lucrări, folosind cu succes tehnica pastelului, artistul demonstrează din plin cum sinceritatea celui care are de comunicat ceva prin artă, se substituie oricărei tehnici.

«Țăranii din Făgăraș» reprezintă o scenă, compusă din cinci copii de la țară, împreună cu mama lor, având în mâini și la pălării buchete de flori, într-o armonie exaltată până la optimism prin roșu, albastru și ocră. O altă compoziție, realizată în 1950, e intitulată «Copii».

În afara acestor portrete și scene ce conțin nota pregnantă a originalității picturii sale, un bogat număr de peisaje îi completează opera. Parte din ele au constituit prilej pentru încercarea mai multor tehnici, - ce aveau particularitatea de a răspunde unei exprimări mai spontane - precum: acuarelă, goașă, desen colorat, tuș-guașă și desen în tuș colorat. Unele din aceste peisaje înclină, prin subiectivitatea lor, spre un ușor pitoresc documentar, având însă calitatea și valoarea certă a unor lucrări de artă, asigurate de sensibilitatea sa. Dintre peisaje se afirmă, într-un mod deosebit, unele mai vechi, transpuse și construite la nivelul compozițiilor, atingând același stil. Altele, mai târzii, cu accente dramatice, realizate prin puternice contraste de închis și deschis, foarte expresive, se impun prin exigență.

De un deosebit farmec sunt desenele colorate, atestând valoarea sa de foarte bun desenator.

1963 | PAUL GHERASIM | Alexandru Phoebus

Revista ARTA PLASTICĂ, nr.1, 1963, pg.21 (Momente din plastica sec. XX)

Dacă discreția și modestia sunt trăsături ce caracterizează pe unii oameni ce nu suferă din cauza anonimatului, preocupările lor confirmă în schimb o mare dorință de a comunica.

Pictorul Phoebus a fost unul dintre aceștia. Arta sa rămâne să transmită tuturor mesajul unei sensibilități umane.